

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0223U001387

Державний реєстраційний номер: 0122U001861

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-01-2023

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Розробка методології та оцінка екологічних ризиків в умовах дефіциту води для безпечного використання ресурсного потенціалу гідроекосистем

Початок етапу: 01.2022

Закінчення етапу: 12.2022

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут гідробіології
Національної академії наук України

Код за ЄДРПОУ: 05417029

Місцезнаходження: проспект Героїв Сталінграда, буд. 12, м. Київ, 04210, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444182232, 380444193981

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія наук України

Код за ЄДРПОУ: 00019270

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 54, м. Київ, 01601, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442343243

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6541230

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 3134.890

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Розробка методології та оцінка екологічних ризиків в умовах дефіциту води для безпечного використання ресурсного потенціалу гідроекосистем

Назва роботи англійською:

Development of methodology and assessment of ecological risks under the water deficit for the safe use of the hydroecosystems' resource potential

Реферат українською:

Звіт про НДР: 216 стор., 61 табл., 51 рис., 197 джерел. РОЗРОБКА МЕТОДОЛОГІЇ ТА ОЦІНКА ЕКОЛОГІЧНИХ РИЗИКІВ В УМОВАХ ДЕФІЦИТУ ВОДИ ДЛЯ БЕЗПЕЧНОГО ВИКОРИСТАННЯ РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГІДРОЕКОСИСТЕМ (ПІДТРИМКА ПРІОРИТЕТНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ – 1230). Розроблена методологія оцінки екологічних ризиків, що виникають у водних об'єктах при дефіциті води, проведена первинна пріоритизація водних об'єктів в басейні Верхньої Прип'яті та Дністра, обрані об'єкти для впровадження компенсаційних заходів, спрямованих на збереження доброго екологічного стану і біорізноманіття гідроекосистем у маловодний період. Здійснено ретроспективний аналіз, реалізовано натурні дослідження в межах екорегіонів «Східні рівнини» і «Понтійська провінція»; застосовані як стандартні гідробіологічні методи, так і новітні методи опрацьовані в ЄС з урахуванням вимог ВРД; результати обраховані статистичними методами, які використовуються для оцінки екологічного статус-класу річок ЄС в європейській базі даних. Вперше запропоновано теоретичні засади та розроблено математичний та понятійний апарат для методики оцінки екологічних ризиків; встановлені скориговані референційні значення визначених дескрипторів та розраховано імовірності виникнення негативних екологічних змін для кожного з модельних масивів поверхневих вод. За отриманими результатами підготовлені основні положення «Методики оцінки екологічних ризиків, що виникають в гідроекосистемах при дефіциті води», визначені екологічні ризики для басейну Верхньої Прип'яті в районах «гарячих точок» Рівнеазот та Луцькводоканал. Проведено детальне дослідження наслідків маловоддя на ренатуралізовану ділянку р. Ягорлик в басейні Дністра. Ключові слова: екологічний стан, оцінка, екологічні ризики, дефіцит води, ресурсний потенціал, гідроекосистема.

Реферат англійською:

Report on Scientific Research Development: 216 p., 61 tables., 51 fig., 197 references. DEVELOPMENT OF METHODOLOGY AND ASSESSMENT OF ENVIRONMENTAL RISKS IN CONDITIONS OF WATER SHORTAGE FOR THE SAFE USE OF THE RESOURCE POTENTIAL OF THE HYDROECOSYSTEM (PRIORITY RESEARCH SUPPORT – 1230) A methodology for assessing ecological risks arising in water bodies in case of water shortage was developed, the primary prioritization of water bodies in the Upper Pripyat and Dniester basins was carried out, and objects were selected for the implementation of compensatory measures aimed at preserving a good ecological state and biodiversity of hydroecosystems in the low-water period. A retrospective analysis was carried out, field studies were carried out within the ecoregions "Eastern Plains" and "Pontic Province"; both standard hydrobiological methods and the latest methods developed in the EU, taking into account the requirements of the WRD, are used; the results are calculated by statistical methods used to assess the ecological status-class of EU rivers in the European database. For the first time, theoretical principles were proposed and a mathematical and conceptual apparatus for the methodology of environmental risk assessment was developed; adjusted reference values of the specified descriptors were established and the probabilities of negative environmental changes were calculated for each of the model bodies of surface water. According to the results, the main provisions "Methods for assessing ecological risks arising in hydroecosystems with water shortage" were prepared, ecological risks were determined for the Upper Pripyat basin in the "hot spots" areas of Rivneazot and Lutskvodokanal. A detailed study of the effects of low water on the renaturalized section of the Yagorlyk River in the Dniester basin was conducted. Key words:

ecological state, assessment, ecological risks, water shortage, resource potential, hydroecosystem.

Індекс УДК: , 574.5, 001.891:[504.4.062.2:574.5]

Коди тематичних рубрик: 23.04.08, 34.35.33

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Афанасьєв Сергій Олександрович

Науковий ступінь: д. б. н.

Вчене звання: професор, член-кор.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: «Методика оцінки екологічних ризиків, що виникають в гідроекосистемах при дефіциті води»,

Назва НТП англійською: Methods for assessing ecological risks arising in hydroecosystems with water shortage

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Методичні документи

Галузь застосування: Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Розроблена методологія оцінки екологічних ризиків, що виникають у водних об'єктах при дефіциті води, проведена первинна пріоритизація водних об'єктів в басейні Верхньої Прип'яті та Дністра, обрані об'єкти для впровадження компенсаційних заходів, спрямованих на збереження доброго екологічного стану і біорізноманіття гідроекосистем у маловодний період.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення стану навколишнього середовища

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Не впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу:

Закінчення етапу:

Споживачі продукції:

Перспективні ринки:

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

IX. Бібліографічний опис

1. Afanasyev, S. O., Gupalo, O. O., Lietytska, O. M., Tymoshenko, N. V., Roman', A. M., Abramiuk, I. I., Golub O. O. Alien Fish Species of the Ukrainian Part of the Dniester River Basin: Distribution and Dynamics of Settlement. Hydrobiol. J., Vol. 58, Issue 5, 2022, P. 52-66. DOI: 10.1615/HydrobJ.v58.i5.50.

2. Bănăduc D., Simić V., Cianfaglione K., Barinova S., Afanasyev S., Öktener A., McCall G., Simić S., Curtean-Bănăduc A. Resources in the 21st Century: Stressors, Threats, Risks, Management and Protection Strategies, and Conservation Approaches. *Int. J. Environ. Res. Public Health* 2022, 19(24), 16570.
<https://doi.org/10.3390/ijerph192416570>
3. Linnik P.M. Organic matter in the water of the reservoirs of the Dnieper cascade after the Dnieper River regulation. *Hydrobiol. J.* 2022. Vol. 58, № 3. P. 76–95.
4. Nezbyrka I., Usenko O., Konovets I., Leontieva T., Abramiuk I., Goncharova M., Bilous O. Potential use of aquatic vascular plants to control cyanobacterial blooms: A Review. *Water (Switzerland)*.2022. Vol. 14, № 11. 1727.
<https://doi.org/10.3390/w14111727>
5. Zhezhera V.A., Zhezhera T.P., Linnik P.M. Nutrients in the water of the reservoirs of the Dnieper cascade after the Dnieper River regulation. *Hydrobiol. J.* 2022. Vol. 58, № 2. P. 79–97.
6. Гупало О.О., Афанасьев С.О., Летицька О.М., Романь А.М., Абрам'юк І.І., Тимошенко Н.В., Голуб О.О. Порівняльна характеристика іхтіофауни річки Стрий та ділянки верхнього і середнього Дністра. *Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту. Сер. Біол.*, 2022. Т. 82, № 1–2. С. 51–56.
7. Щербак В.І., Семенюк Н.Є., Луценко Д.А. Різноманіття та екологічні характеристики водоростей водної товщі суббасейну крупних придунайських озер в осінньозимовий період (Україна). *Альгологія*. 2022. Т. 32, № 3. С. 183–206.
8. Громова Ю.Ф., Абрам'юк І.І. Зоо- та іхтіопланктон заростей водних рослин та прилеглих ділянок літоралі водойм різного типу пониззя р. Десни. *Гідробіол. ж.* 2022. Т. 58, № 6. С. 21–40.
9. Плігін Ю.В., Якушин В.М., Лінчук М.І., Железняк Н.І. Стійкість ценозів макробоентосу водосховищ Дніпра як результат реалізації гомеостатичних механізмів // *Гідробіол.ж.* 2022. Т. 58, № 3. С. 19–32.
10. Щербак В.І., Семенюк Н.Є., Якушин В.І. Структурно-функціональна організація фітопланктону великого рівнинного водосховища в умовах глобальних кліматичних змін (на прикладі Канівського водосховища) // *Гідробіол. ж.* 2022. Т. 58, № 4. С. 3–27.

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Афанасьєв Сергій Олександрович

д. б. н., 03.00.17

Перелік осіб-виконавців

Афанасьєв Сергій Олександрович

(д. б. н., 03.00.17)

Батог Світлана Володимирівна

(к. геогр. н.)

Білоус Олена Петрівна

(к. б. н., 03.00.17)

Воліков Юрій Миколайович

(к. б. н.)

Гончарова Марія Тимофіївна

(к. б. н., 03.00.17)

Громова Юлія Федорівна

(к. б. н.)

Гулейкова Людмила Володимирівна

(к. б. н.)

Гупало Олена Олександрівна

(к. б. н., н.с)

Дворецький Тарас Вікторович

(к. б. н., с.н.с., 03.00.16)

Жежеря Владислав Анатолійович

(к. геогр. н., с.д., 11.00.07)

Жежеря Тетяна Петрівна

(к. геогр. н.)

Зоріна-Сахарова Катерина Євгенівна

(к. б. н., 03.00.17)

Зоріна-Сахарова Катерина Євгенівна

(к. б. н., 03.00.17)

Коба Микола Русланович

Коновець Ігор Миколайович

(к. б. н., с.н.с., 03.00.17)

Ламах Любов Володимирівна

Летицька Олена Миколаївна

(к. б. н., 03.00.17)

Майстрова Надія Володимирівна

(к. б. н., с.н.с., 03.00.17)

Маковський Вадим Васильович

Мантурова Оксана Василівна

(к. б. н., с.н.с.)

Погорелова Марина Сергіївна

(к. б. н., 03.00.17)

Рибка Тетяна Сергіївна

(к. б. н.)

Семенюк Наталія Євгенівна

(д. б. н., с.д., 03.00.17)

Середа Тетяна Миколаївна

(к. б. н., 03.00.17)

Старосила Євгенія Василівна

(к. б. н., 03.00.17)

Усов Олександр Євгенович

(к. б. н.)

Юришинець Володимир Іванович

(д. б. н., професор, 03.00.17)

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Телефон

Реєстратор

Дубняк Сергій Сергійович

0979634337

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна